

POSTANOWIENIE

28 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 28 listopada 2023 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.B.

przeciwko E.J.

o nakazanie złożenia oświadczenia woli,

na skutek skargi kasacyjnej A.B.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 31 stycznia 2022 r., I ACa 410/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od A.B. na rzecz E.J. 2700 złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Gdańsku na rzecz radcy prawnego M.J. 2700 złotych kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

(E.M.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 31 stycznia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 27 stycznia 2021 r. oddalającego powództwo o złożenie oświadczenia woli o przeniesieniu własności nieruchomości w związku z odwołaniem darowizny.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wniósł powód, powołując się we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania na przesłanki ujęte w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W odpowiedzi pozwana wskazała, że nie zachodzą podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zażądała zasądzenia na jej rzecz od powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas określony zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi źródło w interesie publicznym, w szczególności w postaci konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i stosowania prawa.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że wyróżnione w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są odrębne. Przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego

rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. Jeżeli w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy.

We wniesionej skardze kasacyjnej skarżący, nie dostrzegając różnicy między przesłankami ujętymi w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., łącznie formułuje uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, co godzi we właściwe ujęcie wymogów konstrukcyjnych wniosku, o którym mowa w art. 398⁴ § 2 k.p.c.

Również w aspekcie merytorycznym stwierdzić należy, że podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być podnoszona przez skarżącego kwestia wykładni art. 898 § 1 k.c. co do wyznaczenia czasowego zakresu okoliczności wskazujących na występowanie rażącej niewdzięczności po stronie obdarowanego. Domagając się złożenia oświadczenia woli w związku z odwołaniem darowizny, powód wskazał na konkretne oświadczenie odwołujące darowiznę, w którym wymienione zostały przesłanki odwołania. Rozstrzygając o zasadności powództwa, zadaniem Sądów *meriti* było zweryfikowanie, czy wymienione oświadczenie wywarło skutki prawne, a zatem, czy przesłanki odwołania darowizny rzeczywiście zaistniały i czy można zakwalifikować jej jako rażącą niewdzięczność. Z tego punktu widzenia oczywiste jest, że dla oceny skuteczności konkretnego oświadczenia o odwołaniu darowizny istotne mogą być wyłącznie zdarzenia, które zaistniały przed jego złożeniem. Zdarzenia późniejsze mogłyby ewentualnie stanowić podstawę złożenia kolejnego oświadczenia o odwołaniu darowizny, czego jednak w niniejszej sprawie nie ustalono. Oparcie powództwa na takim kolejnym oświadczeniu stanowiłoby zmianę podstawy faktycznej powództwa, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Podnieść należy ponadto, że w skardze kasacyjnej powód odwołuje się do zdarzeń, które nie zostały objęte ustaleniami faktycznymi Sądów. Oznacza to w istocie niedopuszczalną ze względu na art. 398³ § 3 k.p.c. polemikę z ustaleniami faktycznymi przyjętymi przez Sąd Apelacyjny. Sąd Najwyższy w postępowaniu

kasacyjnym działa bowiem wyłącznie jako sąd prawa, tj. weryfikuje prawidłowość zastosowania przepisów prawa procesowego w postępowaniu drugoinstancyjnym oraz prawa materialnego w stanie faktycznym ustalonym przez sąd drugiej instancji (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Mając na względzie powyższe argumenty, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

W przedmiocie kosztów postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Od zasądzonych kosztów postępowania nie zasądzono odsetek, gdyż zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw przepisy będące podstawą zasądzanie odsetek od kosztów postępowania mają zastosowanie do spraw wszczętych po dniu wejścia w życie tej ustawy, a sprawa niniejsza została wszczęta 23 października 2018 r. (data nadania pozwu w placówce pocztowej).

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy przyznał, stosując *per analogiam* § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Taka podstawa określenia wysokości kosztów została uznana za właściwą ze względu na stanowisko zajmowane przez Trybunał Konstytucyjny co do bezpodstawności zróżnicowania wynagrodzenia pełnomocników ustanawianych z urzędu oraz ustanawianych z wyboru (zob. wyroki: z 27 lutego 2018 r., SK 25/15, OTK ZU, z. A, poz. 11; z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19, OTK ZU 2020, z. A, poz. 13; z 20 grudnia 2022 r., SK 78/21, OTK ZU, z. A, poz. 20; z 19 kwietnia 2023 r., SK 85/22, OTK ZU 2023, z. A, poz. 41; z 20 kwietnia 2023 r., SK 53/22, OTK ZU 2023, z. A, poz. 49; z 13 czerwca 2023 r., SK 83/19, oraz postanowienie z 20 kwietnia 2020 r., S 1/20, OTK ZU 2020, z. A, poz. 14).

(E.M.)

[ms]

